

INFORMACIJOS

Nr 24 /47/

1953 m. birželio 10 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos "Informacijos" yra savaitinis Krašto Valdybos organas, skiriamas tik spaudai, rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

EUROPOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

VOKIETIJA

VASARIO 16 GIMNAZIJOS NAMAI

Auka iš Augustdorf'o apylinkės.

Kad ir nedatekliuje gyvendami, lietuviai Vokietijoje jautriai atsiliepia į Krašto Valdybos ryžtą gimnazijai nuosavus namus įsigyti.

Augustdorf'o apylinkės bendruomenė šiomis dienomis susirinkime buvo painformuota apie užpirktuosius gimnazijai namus. Tai akcijai pritardami, bendruomenės nariai iš savo menkų išteklių tuoju pat sudėjo 55,73 DM.

Apylinkės Valdybai iš savo turimų lėšų prie šios aukos pridėjus dar 44,27 DM., Krašto Valdybai yra atsiųsta viso 100,- DM auka Vasario 16 Gimnazijai namams pirkti.

x x x

Vasario 16 Gimnazijos pirkimo reikalams iš įvairių privačių ir organizuotų aukotojų aukoms plaukiant, PLB Vokietijos Krašto Valdyba atidarė specialią sąskaitą banke. Sąskaitos adresas yra šis:

Hamburger Kreditbank, Aktiengesellschaft, in Hannover
Litauisches Zentralkomitee, Sonderkonto Gymnasium,
Kontonummer 51639/31

Čia paskelbtoji sąskaita naudotina siunčiamoms sumoms iš Vokie-
tijos ir kitų kraštų, išskyrus JA Valstybes, kur įmokėjimai telkia-
mi BALFe arba kitu, JA Valstybėse paskelbtu būdu.

Taigi, aukotojai Gimnazijos Namams Amerikoje prašomi nesiųsti
tam tikslui skirtų aukų į čia paskelbtą sąskaitą arba tiesiog Kraš-
to Valdybai bei pačiai gimnazijai, nes Amerikoje sutelktas sumas
norima pervesti naudingesniu "Sperrmarkių" kursu.

Ši pastaba neliečia nuolatinių gimnazijos rėmėjų, kurie pinigus
prašomi siųsti ir ateityje dabartine įprasta tvarka.

x x x

Gimnazijos mecenatų pagerbimas.

Gimnazijos aukotojus ir mecenatus numatoma Gimnazijos Rūmuose
ypatingu būdu pagerbti, aukojusių organizacijų ir atskirų asmenų
vardais pavadinant gimnazijos salę, klases ir kambarius.

Mecenato, aukojusio didžiausią sumą, tačiau nemažiau 3.000,- do-
leriu, vardu pavadinama didžioji gimnazijos salė.

Aukojusieji nemažiau 1.500,- dolerių pagerbiami, pavadinant jų
vardais Vasario 16 Gimnazijos klases.

Aukojusių nemažiau 1.000,- dolerių vardais pavadinami atskiri
gimnazijos kambariai.

Aukojusieji nemažiau 250,- dolerių įrašomi į Garbės Lentą gimna-
zijos rūmuose.

Aukojusieji nemažiau 50,- dolerių įrašomi Aukotojų Garbės Kny-
gon.

Visi aukotojai, neatsižvelgiant į sumos dydį, įrašomi į bendrą
Aukotojų Knygą.

Vasario 16 Gimnazijos nuolatiniai rėmėjai, iki šiol su tokiu pa-
sišventimu šelpusieji gimnaziją ir ją išlaikiusieji, kurie, reikia
tikėtis, ir ateityje liks jos pastoviais globėjais ir rėmėjais,
bus atitinkamai pagerbti atskirai.

Gimnazijos mecenatai, kurių vardais bus pavadinta salė, klasės
ir kambariai, toms patalpoms papuošti ir mecenatą pagerbti, prašo-
mi duoti savo meniškai atliktą atvaizdą arba organizacijos emble-
mą / jeigu aukotojas yra organizacija/. Tuo reikalu susitariama
su gimnazijos vadovybe.

x x x

Vasario 16 Gimnazijos mokinių tėvų susirinkimas.

Birželio 3 dieną gimnazijos vadovybei kviečiant, įvyko mokinių
tėvų visuotinis susirinkimas. Susirinkime dalyvavo ne tik Diephol-
z'e gyvenančių mokinių tėvai, bet ir iš artimosios Wehnen stovyk-
los bei kitų, tolimesniųjų vietovių.

Susirinkimą atidarė gimnazijos direktorius ponas Giedraitis. Su-
sirinkimui tvarkyti buvo išrinktas pirmininkas ir sekretorius.
Apie gimnazijos veiklą, jos planus ir rūpesčius išsamų pranešimą
padarė direktorius. Be to, jis atsakinėjo į eilę paklausimų, ku-
riuos iškėlė susirinkusieji tėvai.

Susirinkusieji tėvai ta proga išsirinko naują gimnazijos moki-

nių tėvų komitetą. Į komitetą įėjo:

KAZIRSKIS - pirmininkas,
MAJAUSKAS ir ŠEDAITIS - nariai.

Susirinkimą baigiant, susirinkusių tėvų vardu gimnazijos direktoriui ir jo bendradarbiams - mokytojams gražios padėkos žodžius širdingai išreiškė ponas VASILIAUSKAS.

x x x

Lietuvos Laisvės Komitetas imasi talkinti gimnazijai.

Vokietijos Krašto Valdybai prašant, LLK pirmininkas ponas SIDZIKAUSKAS remia tas pastangas gauti Laisvosios Europos Komiteto institucijų materialinės paramos gimnazijos namams. Šiuo klausimu yra susidomėjusi Muenchene organizuojama Laisvosios Europos Komiteto Refugee Program vadovybė, kuri jau turi šio sumanymo lietuvių davinius.

Minėta organizacija, baigusi savo biuro Muenchene įruošimą, keičia tuo klausimu susirišti su Krašto Valdyba.

x x x

Birželio 5 dieną Dras V. LITERSKIS Vasario 16 Gimnazijoje skaitė "Vandenynų biologija". Įdomios paskaitos, kuri buvo skirta gimnazijos mokiniams, susirinko pasiklausyti visi mokytojai ir didelė Diepholz'o stovyklos gyventojų dalis.

x x x

Šiomis dienomis, orui pagerėjus, Vasario 16 Gimnazijoje lankėsi didesnis skaičius tėvų, kurių vaikai joje mokosi.

Pažymėtina, kad dauguma jų buvo atvykę iš pačių tolimiausių Vokietijos vietovių.

x x x

Iš skautų pasaulio.

Orui pagerėjus, PLSS "AUŠROS" Tunto atskiros skiltys per kelias dienas atlikinėjo tolimesnes bei artimesnes pratybines iškylas.

x x x

Pasaulinės skaučių organizacijos biuro įgaliotinė tremtinių skaučių organizacijoms Vokietijoje šiomis dienomis parašė Krašto Valdybai laišką, prašydama jai talkinti, nurodant, kur yra sudaryti ir veikia lietuvių skaučių vienetai.

Ji norėtų artimiausiu laiku pati asmeniškai tokias stovyklas aplankyti ir vėliau savo davinius pristatyti centrui, kuris esąs pasiryžęs lageriuose gyvenantiems vaikams kuo padėti.

Be to, ši organizacija savo įgaliotinei Vokietijoje yra pavedusi centro lėšomis suorganizuoti skautėms tremtinėms specialius kursus š. m. rugpiūčio mėnesio viduryje.

VOKIEČIŲ SPAUDOJE

Vokiečių spaudoje dar ir paskutiniu laiku dedamos žinutės apie

Vasario 16 Gimnazijos parkėlimą iš Diepholz'o į Huettenfeld'ę.

"Allgemeine Zeitung" Worms laida ilgėlesnėje žinutėje, antrašte "Einzige Oberschule Litauens im Ried", deda ir gimnazijai perkamų namų nuotrauką. Žinutėje pateikiama ir keleta statistikos davinių.

"Die Welt" trumpoje žinutėje atžymi apie Vasario 16 Gimnazijos atkėlimą į gražiuosius Vokietijos pietus.

x x x

Vasario 16 Gimnazijos krepšinio komanda vis dažniau susitinka su įvairiais vokiečių krepšinio klubais. Šauniems gimnazijos jaunų krepšininkų laimėjimams atžymėti, vokiečių spaudoje žinutės skelbiamos efektingomis antraštėmis.

"Rund um Osnabrueck" žinutėje "Beifallsstuerme um litauische Basketballer", o "Diepholzer Kreisblatt" žinutėje "Basketball Litauischen Gymnasium Diepholz nicht zu schlagen", labai gražiais žodžiais aprašo susitikimą ir žaidynes, augštą gimnazijos krepšinio klasę ir žiūrovų simpatijas jauniems žaidėjams.

LATVIŲ LIETUVIŲ VIENYBĖS BARUOSE

Š.m. birželio mėn. 5 dieną pasirodė LATVIŲ LIETUVIŲ VIENYBĖS Centro Valdybos leidžiamą Informaciją "AISTIJA" lietuviškoji laida Nr 2 /6/.

Informacijose, be poros ilgesnių straipsnių, pateikiamos žinutės apie šios organizacijos veiklą užsieniuose bei Vokietijoje.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

Ir lakiausios vaizduotės žmogus negalėtų įsivaizduoti, kas darėsi Rytprūsijuose karui pasibaigus. Nekalbant apie bolševikų žiaurumus, kankinimus ir žudymus nekaltų moterų ir paauglių vaikų, kadaisė žydėjusiame žemės ūkiu Vokietijos aruode pasireišė bailsus badas. Visa, kas dar buvo žmogaus nevalgoma: žiurkės, katės ir šunys buvo suvalgyta. Ir pačiam žmogui buvo nebesaugu. Buvo atsitikimų, kad dingdavo ne tik vaikai, bet ir suaugę žmonės. Žmonės sužvėrėjo iki tokio laipsnio, kad ir Afrikos žmogėdros, tai matydami, iš gėdos būtų paraudę.

Bijodamas kam patekti ant "stalo", aš su seserimi, instinkto vedami, vieną audringą 1947 metų naktį, iškeliavome Lietuvon.

Atėję pėsčiomis Žemaitijon, su seserimi išsiskyrėme, nes pavieniai buvo lengviau rasti nakvyne ir duonos. Iki tų metų rudens laikiausi X kaime, tarp Pagramančio ir Šilalės, Tauragės apskrityje, pas vieną ūkininką. Trėmimų tais metais šioje apylinkėje nebuvo. Kiek vėliau iš čia persikėliau į Nemakščių apylinke, kadangi vienoje vietoje, dėl milicijos persekiojimų, ilgiau laikytis buvo nesaugu. 1949 metais dar kartą apsilankiau Pagramančio apylinkėje. Iš čia jau buvo ištremta Gedvilų šeima, o gretimajame kaime matėsi trys tuščios sodybos. Sodybos buvo apleistos: langai ir durys užkalinėta lentomis ir visa žole apaugę. Iš kito kaimo pats mačiau tremiant žmones. Tai buvo apie Sekmines 1949 metais. Atvykę enkavedistai, apie 5 šeimas susodino į vežimus ir, keikdami rusiškais tri-aukščiais "mat, mat", visus išvežė į Nemakščius. Iš čia tokiu būdu buvo ištremta ir man pažįstama maloni Jonučių šeima. Vėliau žmonės pasakojo, kad jis iš Sibiro rašęs ir gyresis, jog dirbąs kur tai mėsinėje, o jo dukterė Irena ištekėjusi už lietuvio. Panašių pasakų, kad lietuviams Sibire gerai sekasi, gal net geriau

kaip Lietuvoje, teko girdėti labai dažnai. Tai bolševikų 'antis', kad žmonės nesislėptu nuo urėmimų ir neitų partizanauti. Tuo miglos pūtimu į akis niekas netiki ir nelaukia, kol bus "savanoriškai" išvežtas į "Baltųjų mešų sovietinę respubliką".

Po įvykdytų trėmimų, partizanų miškuose padaugėjo dvigubai. Ir, jei anksčiau jie apsiribojo tik grąšinimais ir "duoklių" apdėjimu, tai nuo dabar jie išėjo į mirtiną kovą su "raudonosios religijos apaštalais". Tuoju pat buvo sušaudyta visa Pūtvės vykdomojo komiteto pirmininko šeima, o ir pats "valsčiaus galva" nukeliavo į pragarus. Atvykę trys pilni sunkvežimiai enkavedistų veltui jieškojo kaltininkų - jie jau senai buvo dingę miške ir ruošė planus sekančiam žygiui. O į mišką eiti enkavedistai nerizikavo, nes puikiai žinojo, kad partizanai ne bulvėmis mėjo. Sulikviduotoji šeima buvo palaidota su bolševikine pompa, kaip pridera "liaudies sūnams".

Panašus likimas ištiko ir kitą "tėvelio" numylėtinį - Nemakščių partorgą Pulkį. Gražų birželio popietį jis atvyko trijų sribų lydimas į Pabalčių kolchozą, įsakė visiems susirinkti salėn ir čia, valdovo tonu, pradėjo visus kolyti ir grąsinti. Įsikarščiaves "draugas" visiškai nepastebėjo, kad tarpduryje stovi partizanai ir jo kalbą "užgirdami" ploja... Pirmieji pastebėjo sribai ir, metę ginklus, norėjo šokti pro langą, bet pamatę į juos žvelgiant ne labai simpatišką kulkosvaidžio vamzdį, nusiramino. Vienas partizanas "draugui" Pulkiui "padėjo už puikų žodį" ir vietoje nušovė. Šį kartą sribai savo kailį išnešė kiek geriau, kadangi jie visi buvo dar vaikėzai. Jiems buvo liepta bėgti pas mamas ir daugiau su krašto išdavikais nesidėti.

Matyt "draugas" propagandos ministerio pavaduotojas Vilniuje buvo ant savės supykes, jei sumanė su visa svita aplankyti Nemakščių apylinkes. Kas žino, o gal toks jau žmogaus likimas? Kas žino... nes neilgai jiems teko savo šonkaulius ir gražų automobilį trankyti blogais Nemakščių vieškeliais: pamiškėje nusikvatojo kulkosvaidis, iš mašinos pasidarė rėtis, o "draugų" sielas nusinešė velniai... Nors ir nemačiau, tačiau tikiu, kad ir šie buvo palaidoti bolševikine "pompa" kur nors, kompartijos kieme, kaip ir pridera...

Kreivių kaime, Šilalės valsčiuje, Tauragės apskr., ant Akmenos kran-to gyveno malūnininkas, regis vokiečių kilmės žmogus. Pas jį kartą nakvojo trys partizanai. Auštant, sodybą apsupo NKVD "garnizonas". Matyt, kas nors buvo pranešęs, kad partizanai ten laikosi. Partizanai buvo pasiruošę išvykti ir arklys jau pakinkytas tam laukė. Enkavedistams besitariant, partizanai šaudydami iššoko pro langą ir pabėgo. Žuvo tik vienas partizanas, Šilalės gimnazijos mokytojas. Enkavedistai turėjo daugiau nuostolių užmuštais ir sužeistais. Pykčiu netverdami, pradėjo mušti vežime pakinkytą arklį ir, pagaliau, komisaro įsakyti, jį nušovė, peršaudami pakaušį, kaip įprasta jiems... NKVD nepasitiki ir arkliais: o gal koks partizanas būtų pasivertęs arkliu?.. ką gali žinoti...

Malūnininkas su šeima buvo ištremti.

Taip dieną dieną, naktis naktin vyksta kova toje mieloje, mažoje Didvyrių Šalyje, o raudonasis slibinas negali ramiai miegoti... baigia savo pasakojimą vokiečių, gyvenęs keturis metus po karo Lietuvoje.

